Liečivé rastliny používané na zosilnenie vylučovania moču s obsahom flavonoidov III.

Zverejnené: 28. augusta 2024 | Autor: PharmDr. Michaela Barkociová, PhD.

Phaseoli fructus sine semine – plod fazule bez semien (*Phaseolus vulgaris* L. – fazuľa záhradná, Fabaceae)

Fazuľový plod bez semien sa používa výlučne vo forme rezanej drogy určenej na prípravu záparu po dobu maximálne dvoch týždňov. Pokiaľ sa počas jeho užívania príznaky ochorenia zhoršia, alebo ak príznaky pretrvávajú aj po dvoch týždňoch užívania, je nutné vyhľadať lekára.

Väčšina klinických štúdií sa týka semien fazule, nie plodov. U plodov sa síce skúmala ich antidiabetická aktivita na zdravých dobrovoľníkoch, nebola však potvrdená. V zvieracích štúdiách boli pozorované hypoglykemické

účinky extraktov plodov fazule a zvýšenie hladín inzulínu tak u diabetických zvierat, ako aj u tých zdravých. Pozorovaná bola tiež ich hypolipidemická, antibakteriálna a antioxidačná aktivita. Diuretická aktivita sa okrem flavonoidov pripisuje aj kremičitanom.

Plody fazule sú kontraindikované pri hypersenzitivite na ich obsahové látky, pri semenách bolo zdokumentovaných niekoľko prípadov alergických reakcií. Iné nežiaduce účinky ani liekové interakcie neboli pozorované. Teoreticky je možná interakcia s perorálnymi antidiabetikami a inzulínom.

Neodporúčajú sa u tehotných a dojčiacich žien a ani u detí a to až do 18 rokov z dôvodu chýbajúcich údajov o bezpečnosti.

Pilosellae herba cum radice – vňať chlpánika s koreňom (*Hieracium pilosella* – chlpánik obyčajný, Cichoriaceae)

Vňať chlpánika s koreňom je možné použiť vo forme rezanej drogy určenej na prípravu záparu, ako aj vo forme práškovanej drogy v tuhých liekových formách určených na perorálne použitie po dobu maximálne dvoch týždňov. Pre zaistenie zvýšenia vylučovania moču je počas liečby ľahších ochorení močových ciest nevyhnutný dostatočný príjem tekutín. Pokiaľ príznaky ochorenia pretrvávajú aj po dvoch týždňoch užívania chlpánika, alebo sa dokonca zhoršia a objaví sa horúčka, dyzúria, kŕče či krv v moči, je nutné vyhľadať lekársku pomoc.

Klinické štúdie s chlpánikom sa neuskutočnili. V predklinickom výskume bola pozorovaná jeho diuretická, antimikrobiálna, antioxidačná a antiproliferatívna aktivita. K diuretickému účinku chlpánika prispievajú okrem flavonoidov aj deriváty kyseliny škoricovej.

Zápar z vňate chlpánika s koreňom je kontraindikovaný pri ochoreniach srdca alebo obličiek, ktoré vyžadujú znížený príjem tekutín a neodporúča sa tiež pri zdokumentovanej hypersenzitivite na rastliny čeľade Asteraceae. Kvôli nedostatku údajov o bezpečnosti sa tiež neodporúča jeho použitie u detí mladších ako 18 rokov, tehotných a dojčiacich žien.

Neboli popísané žiadne nežiaduce účinky ani liekové interakcie.

Polygoni avicularis herba – vňať stavikrvu vtáčieho (*Polygonum aviculare* – stavikrv vtáčí, Polygonaceae)

Stavirkv vtáčí sa používa ako tradičný rastlinný liek výlučne vo forme odvaru z vňate maximálne po dobu dvoch týždňov.

Klinické štúdie potvrdzujúce účinky stavikrvu pri ľahších ochoreniach močových ciest chýbajú, preklinický výskum však naznačuje signifikantnú antiflogistickú, antioxidačnú a antimikrobiálnu aktivitu.

Tiež neboli vykonané žiadne štúdie, ktoré by stanovili jeho bezpečnosť v období gravidity a laktácie, užívanie sa preto neodporúča. Z rovnakého dôvodu by sa nemal používať ani u detí do 12 rokov. Kontraindikovaný je aj pri vážnych ochoreniach srdca a obličiek, kedy je nutné znížiť príjem tekutín, a pri precitlivenosti na jeho obsahové látky.

Zdokumentované neboli žiadne nežiaduce účinky ani liekové interakcie.